

Literatuuronderzoek

**Sanae Ben Hmido
Ebrar Basaran
Soulaïman Amezian
Ibrahim Al Barbarawi**

07-06-2022

—

Zwerfafval in de stad Amsterdam

—

Meneer Schaap

Inhoudsopgave

Inleiding	3
<i>1.1 Hypothese</i>	<i>3</i>
Theorie	4
<i>2.1 Zwerfafval.</i>	<i>4</i>
<i>2.2 Gevolgen van Zwerfafval.</i>	<i>4</i>
<i>2.3 Plasticsoep.</i>	<i>5</i>
<i>2.4 Bestaande oplossingen tegen zwerfaval.....</i>	<i>5</i>
Methode.....	6
<i>3.3 Vragen van de enquête</i>	<i>6</i>
<i>3.4 Vragen van het interview</i>	<i>8</i>
4. Resultaten.....	9
<i>4.1 Resultaten Enquête.....</i>	<i>9</i>
<i>4.2 Resultaten Interview (Met Conciërge Glenn)</i>	<i>11</i>
Conclusie en Discussie.....	11
<i>5.1 Conclusie.....</i>	<i>13</i>
<i>5.2 Oplossingen.....</i>	<i>14</i>
<i>5.3 Discussie</i>	<i>14</i>
<i>Overige informatie.....</i>	<i>14</i>
Bronnenlijst	15

1. Inleiding

Als we de wereld van een aantal maanden terug vergelijken met de wereld van nu, is er veel aan het veranderen. We hebben geleefd in de coronacrisis, die veel veranderingen heeft meegebracht in de maatschappij. Maar ook in de natuur zijn er veel dingen veranderd, helaas niet in een positieve zin. Namelijk de klimaatverandering. De temperatuur blijft maar stijgen. Dat kan erg zware gevolgen hebben voor de mens, milieu en natuurlijk ook de natuur. Een oorzaak van de klimaatverandering is het zwerfafval. ***Maar waarom gooien mensen eigenlijk afval op de grond en niet in de vuilnisbak?*** Dit is wat wij doormiddel van dit onderzoek achter willen komen. Wij hebben gekozen voor deze onderzoeksvraag, omdat de wereld tegenwoordig heel druk bezig is met manieren verzinnen, zodat zwerfafval makkelijk kan worden opgeruimd. Als we teruggaan naar de start begint het bij de mens die afval op de grond gooit. Als de mens geen afval meer op de grond gooit, is er ook geen afval die van de grond opgeraapt moet worden. Lees verder en kom achter het antwoord van onze vraag!!

1.1 Hypothese

Wij denken dat het antwoord op onze vraag is: dat leerlingen niet goed geïnformeerd zijn over het gevolg van afval gooien op de grond. Ook dat leerlingen het gevaar er niet van in zien. Het kan ook zo zijn dat er niet genoeg afvalbakken zijn in de school en dat daarom de leerlingen makkelijker het afval op de grond gooien dan in de afvalbakken.

2. Theorie

2.1 Zwerfafval.

Zwerfafval is afval dat door de mensen wordt achtergelaten op plekken waar het niet hoort. De meest beruchte plekken zijn op straat en in de natuur. Het afval blijft dan een tijdje liggen. Per materiaal verschilt het, hoe lang het op straat zwerft. De drie meest voorkomende zwerfafval is: Sigaretten, plastic verpakkingen en kauwgom.

Laten we beginnen met de sigaretten: Sigaretten bestaan uit chemicaliën zoals: Nicotine, benzeen, teer en koolmonoxide. Teer zorgt voor het hoesten bij de rokers. Nicotine zorgt voor het verslavende effect. Eén peuk verontreinigt acht liter water. Komt de peuk in contact met water, neemt het water chemicaliën mee van de peuk. Een peuk bestaat uit 70% tabak en 30% uit additieven. De afbreektijd van een sigaret is 2 tot 12 jaar.

Plastic verpakkingen. De naam zegt het al, plastic verpakkingen bestaan natuurlijk uit plastic. Bij de productie en verbranding van plastic komen er schadelijke stoffen vrij. Plastic heeft een hard en glad oppervlak. Plastic breekt niet af, hierdoor is het erg schadelijk voor het milieu. Maar plastic kan wel afbrokkelen.

Kauwgom. Kauwgom bestaat uit suiker, aroma's, kleurstoffen, glansmiddel en gom; sap van bomen. Kauwgom kun je niet recyclen. De enige manier om van kauwgom af te komen, is door het te gooien in het restafval. Kauwgom is elastisch en kun je niet oplossen in water. De afbreektijd van kauwgom is minimaal 20 jaar.

Al met al duurt het lang voordat afval verdwijnt van de grond.

2.2 Gevolgen van Zwerfafval.

Zwerfafval heeft nare gevolgen voor het milieu. Hieronder zie je 2 veel voorkomende gevolgen.

- **Het verontreinigt de bodem van het water.**

Het zwerfafval kan gemakkelijk via stranden en door de wind in de zee belanden. Hierdoor raakt de zee vervuult. Als dit te heftig wordt, spreken we van een plastic soep.

- **Dieren kunnen het opeten en raken verstikt.**

Veel dieren, zoals vogels en vissen zien zwerfafval als voedsel. Hierdoor eten ze het zwerfafval en kunnen ze erin stikken. Hierdoor komen ze te overlijden. Er zijn ongeveer 100.000 zeezoogdieren, zeeschildpadden en een ontelbaar aantal vissen die komen te overlijden door het eten van afval.

2.3 Plasticsoep.

Tegenwoordig horen we veel over de plastic soep. Dit is een veelvoorkomende vorm van zwerfafval. Het woord plasticsoep verwijst naar het zwerfafval in de oceanen. Net als het zwerfafval is dit ook een groot maatschappelijk probleem geworden. Zoals er al eerder werd gezegd, gaan veel zeedieren dood door de plastic soep. De grootste vorm aan plastic soep bevindt zich in de Grote oceaan tussen de Amerikaanse westkust en Hawaï. Voor de plastic soep zijn er ook al 8 oplossingen om het probleem te verminderen:

- 1. Reductie van plasticproductie.**
- 2. Meer gebruik van plastic vervangende materialen (composteerbaar etc.).**
- 3. Indien toch gebruikt, dan zo ontwerpen dat plastic recyclebaar is.**
- 4. Goede vuilnisophaalssystemen, overal ter wereld.**
- 5. Verhoging van capaciteit om wereldwijd meer plastic mechanisch te kunnen recyclen.**
- 6. Nieuwe methoden voor recycling van plastic dat niet mechanisch gerecycled kan worden.**
- 7. Veiliger opslagplaatsen voor plasticafval dat niet gerecycled kan worden.**
- 8. Minder export van plasticafval, elk land moet z'n eigen verantwoordelijkheid nemen.**

2.4 Bestaande oplossingen tegen zwerfafval

De maatschappij heeft natuurlijk al aan oplossingen gedacht, zodat het zwerfafval vermindert kan worden. Hieronder zie je 3 oplossingen in de wereld om zwerfafval tegen te gaan.

- 1. Afvalscheiding.** Afvalscheiding is het scheiden van afval in verschillende groepen. Hierdoor kunnen bepaalde producten worden hergebruikt of worden gerecycled. Door afval te scheiden bespaart het grondstoffen en energie. Hieronder kun je een lijst zien met soorten afval die je kan scheiden.
 - **Restafval (huisvuil)**
 - **Papier en karton**
 - **Elektrische apparaten en spaarlampen**
 - **Klein chemisch afval.**
 - **Kleding, schoenen en textiel**
 - **Frituurvet**
 - **Glas**
 - **Groente, fruit, etensresten en tuinafval**
 - **Oud brood**
- 2. Meer afvalbakken.** Plaats meer afvalbakken op plekken waar meer mensen komen. Bijvoorbeeld meer afvalbakken rondom scholen waar dus veel studenten en leerlingen langskomen. Tegenwoordig zijn er ook speciale afvalbakken. Afvalbakken die bijvoorbeeld een signaal geven dat de bak bijna vol is of pratende afvalbakken. Deze afvalbakken kunnen de bevolking stimuleren om het afval in de afvalbak te gooien. Eigenlijk kun je een pratende afvalbak vergelijken met de Holle Bolle Gijs in de Efteling.
- 3. Regels en boetes.** De gemeente heeft ook regels bedacht zodat het zwerfafval probleem opgelost kan worden. Het is tegenwoordig officieel verboden om afval op de straten te gooien of in de natuur achter de laten. Als je dit toch doet en wordt betrapt, krijg je een flinke boete. Als je deze boete niet afbetaalt, moet je zelfs voor de rechter verschijnen.
- 4. Mensen laten zien hoe fijn het is om te leven in een schoon omgeving.** Natuurlijk is spelen in een schone speeltuin veel leuker dan spelen in een speeltuin met veel rotzooi op de grond. Hoe meer mensen hierachter komen, hoe meer mensen hun eigen zwerfafval en ook dat van andere mensen zullen oprapen.

3. Methode

3.1 Wat hebben we gebruikt voor het onderzoek

Ons onderzoeksvraag: Waarom gooien mensen eigenlijk afval op de grond en niet in de vuilnisbak. Dit is een Breede vraag. Vandaar dat wij ervoor hebben gekozen om het onderzoek uit te voeren op een kleiner doelgroep. Het eerste dat in ons op kwam was onze school: het Calandlyceum.

Het uitvoeren van een literatuuronderzoek heeft voldoende voorkennis/inzicht gegeven wat betreft het zwerfafval.

Het experiment bestaat uit een enquête (ingevuld door leerlingen) en een interview met de conciërge.

3.2. Hoe hebben we het onderzoek uitgevoerd?

De enquête is een vorm van onderzoek waarbij er een vragenlijst wordt ingevuld. Uit de statistieken kan er uiteindelijk een meerderheid van stemmen vastgesteld worden. Doormiddel van deze methode hebben wij de leerlingen vragen laten beantwoorden over zwerfafval. Daarnaast hebben we een interview gehouden met de conciërge, die in de school het meest te maken heeft met zwerfafval.

3.3 Vragen van de enquête

Zoals al eerder is verteld hebben wij ons onderzoek doormiddel van een enquête uitgevoerd. Deze enquête hebben we door leerlingen van het Calandlyceum laten invullen. De enquête bestond uit zowel open vragen als multiple choice. Hieronder ziet u de vragen (antwoorden waaruit de leerlingen konden kiezen) van de afgenomen enquête.

→ **Vraag 1:** multiple choice.

- In welk leerjaar zit je? (Niet verplicht)
 - Eerste
 - Tweede
 - Derde
 - Vierde
 - Vijfde
 - Zesde

→ **Vraag 2:** multiple choice.

- Welk niveau doe je? (Niet verplicht)
 - Vmbo-T
 - Havo
 - Vwo

→ **Vraag 3:** multiple choice.

- Wat voor afval zie je het meest in de school?
 - Zakjes (plastic/Papier)
 - Blikjes
 - Flesjes
 - Resten eten
 - Kauwgom
 - Servetjes
 - Overig (kan de leerling zelf iets invullen)

→ **Vraag 4:** multiple choice.

- Gooi jij zelf ook wel eens afval op de grond?
 - Ja
 - Nee

→ **Vraag 5:** multiple choice.

- Waarom denk je dat mensen hun afval op de grond gooien?
 - Ze zijn lui het in de afvalbak te gooien.
 - De afvalbakken zitten vol.
 - Er is geen afvalbak in de omgeving.
 - Het maakt ze niet zo veel uit hoe de gangen der uitzien.
 - Anders (kan de leerling zelf iets invullen).

→ **Vraag 6:** multiple choice.

- Waarom denk je dat mensen hun afval **niet** op de grond gooien?
 - Ze vinden het geen moeite om het afval in de afvalbak te gooien.
 - Ze willen de gangen netjes houden.
 - Beter voor het milieu
 - Anders (kan de leerling zelf iets invullen).

→ **Vraag 7:** multiple choice.

- De hoeveelheid afval op school moet verminderd worden.
 - Helemaal mee eens.
 - Mee eens.
 - Eens.
 - Oneens.
 - Helemaal mee oneens.

→ **Vraag 8:** Open vraag.

- Hoe kunnen we de hoeveelheid afval op school verminderen?

3.4 Vragen van het interview

Naast een enquête heb ik ook een interview afgelegd met de conciërge. Hij heeft in geuren en kleuren verteld hoe het gaat met het zwerfafval op het Calandlyceum. En hoe groot het probleem eigenlijk is. Hieronder ziet u de vragenlijst.

- **Wat voor soort afval komt u het meest tegen in de school?**
- **Als u iemand afval ziet gooien op de grond, wat doet u dan?**
- **Wat zegt degene die afval op de grond gooit meestal?**
- **Wat lijkt u nauw een goed idee om dit probleem rond om de school te verminderen?**
- **Heeft een goed idee hoe we de leerlingen dan meer bewust kunnen maken?**
- **Wat wordt er eigenlijk gedaan met het afval op school?**
- **U heeft eerder vertelt dat u het meest papier zakjes ziet van de broodjes in de kantine, is het misschien een idee dat de leerlingen bijvoorbeeld de papierenzakjes teruggeven?**
- **En zijn het vooral de bovenbouw of de onderbouw leerlingen die de afval op de grond gooien?**
- **Denkt u dat het afval gooien op de grond ook een vorm is van groepsdruk?**
- **Bedankt voor u tijd, heeft u nog misschien iets dat u er graag aan wilt toevoegen?**

4. Resultaten

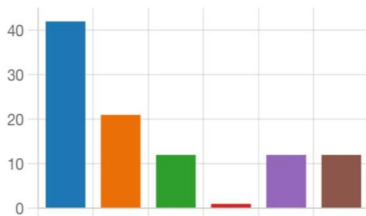
4.1 Resultaten Enquête.

De eerste vraag:

In welk leerjaar zit je? (0 punt)

[Meer details](#)

Eerste	42
Tweede	21
Derde	12
Vierde	1
Vijfde	12
Zesde	12

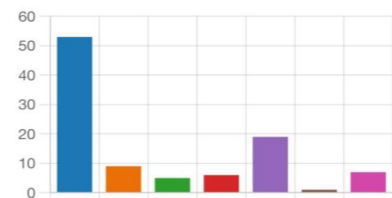

De derde vraag:

Wat voor soort afval zie je het meest in de school? (0 punt)

[Meer details](#)

Zakjes (plastic/papier)	53
Blikjes	9
Flesjes	5
Resten eten	6
Kauwgom	19
Servetjes	1
Overig	7

De tweede vraag:

Welke niveau doe je? (0 punt)

[Meer details](#)

Vmbo-T	26
Havo	22
Vwo	52

De vierde vraag:

Gooi jij zelf ook wel eens afval op de grond? (0 punt)

[Meer details](#)

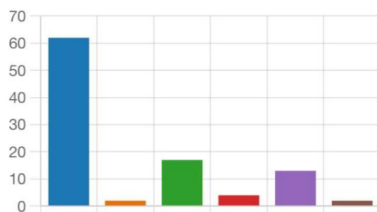
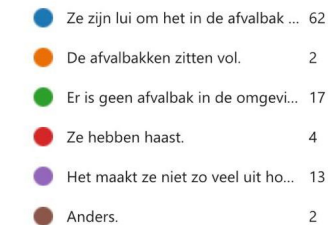
Ja	27
Nee	73

De vijfde vraag:

Waarom denk je dat mensen hun afval op de grond gooien? (0 punt)

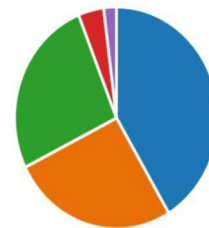
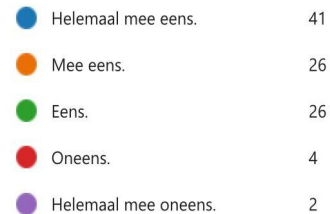
[Meer details](#)

De zevende vraag:

De hoeveelheid afval op school moet verminderd worden. (0 punt)

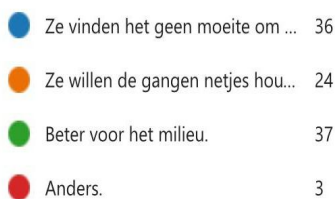
[Meer details](#)

De zesde vraag:

Waarom denk je dat mensen hun afval **niet** op de grond gooien? (0 punt)

[Meer details](#)

De achtste vraag:

Vraag: Hoe kunnen we de hoeveelheid afval op school verminderen?

Top 5 veelvoorkomende antwoorden

Minder plastic verkopen in de kantine.

Leukere, mooiere en schonere afvalbakken.

Leerlingen motiveren afval in de afvalbakken te gooien.

Medeleerlingen aanspreken wanneer ze afval op de grond gooien.

Meer afvalbakken plaatsen in en rondom de school.

4.2 Resultaten Interview (MetConciërge Glenn)

Uitgeschreven interview met Glenn.

- **Wat voor afval komt u het meest tegen in de school?**

In de school kom ik veel soorten afval tegen. Het gaat van kauwgom tot aan schriften. Maar als ik moest kiezen, kom ik toch het meest papieren zakjes (vooral de zakjes van de kantine) tegen.

- **Als u iemand afval ziet gooien op de grond, wat doet u dan?**

Dan spreek ik hem zeker aan.

- **Wat zegt degene die afval op de grond gooit meestal?**

Ja sorry, ik had het niet door of het ging per ongeluk. Al met al proberen ze te zeggen dat ze het onbewust deden.

- **Wat lijkt u een goed idee om dit probleem rond om de school te verminderen?**

De leerlingen bewust maken. School is een leer omgeving, we zouden het hier elke dag over moeten hebben. We horen de leerlingen mee te geven dat afval niet op de grond hoort, maar in de afvalbakken. Het is gemakzucht dat leerlingen afval op de grond gooien en niet naar de afvalbakken lopen om het daarin te gooien. Het gedrag van de leerlingen heeft hier alles mee te maken. Dit moet zo snel mogelijk veranderen.

- **Heeft een goed idee hoe we de leerlingen dan meer bewust kunnen maken?**

We zouden bijvoorbeeld een extern bureau kunnen inhuren, zodat ze de leerlingen kunnen inlichten over dit probleem. Maar wij kunnen ook als leeraren en conciërge van deze school de leerlingen elke dag attenderen om het afval in de afvalbakken te gooien.

- **Wat wordt er eigenlijk gedaan met het afval op school?**

Het afval dat hier wordt gegooid in de afvalbak, gaat allemaal in een pers bak. Alleen het papier wordt ervan gescheiden. Het scheiden van papier, moeten wij als school ook zelf doen.

- **U heeft eerder vertelt dat u het meest papier zakjes ziet van de broodjes in de kantine, is het misschien een idee dat de leerlingen bijvoorbeeld de papierenzakjes teruggeven?**

Nu je het zegt zou dat kunnen helpen, want sinds er statiegeld zit op kleinen flessen, zie ik die ook minder vaak in de school slingeren, Maar ik denk dat de beste oplossing is om de leerlingen bewust te maken, en uit te leggen waarom ze het afval in de afvalbakken moeten gooien. Want als je er bewust over zou zijn zou je de afval 100% de afval in de afvalbakken gooien.

- **En zijn het vooral de bovenbouw of de onderbouw leerlingen die de afval op de grond gooien?**

Van wat ik zie zijn Het vooral de bovenbouw leerlingen die het afval niet in de afvalbakken gooien, maar soms is er bij het onderbouw gedeelte ook veel afval te bekennen.

- **Denkt u dat het afval gooien op de grond ook een vorm is van groepsdruk?**

Ja zeker, het zou mij niets verbazen als een leerling zijn afval in de prullenbak wil gooien, maar zijn vrienden dat zijn vrienden zeggen: 'je kan het afval gewoon op de grond gooien'. De leerlingen beïnvloeden elkaar heel erg.

- **Bedankt voor u tijd, heeft u nog misschien iets dat u er graag aan wilt toevoegen?**

Ik denk dat de beste oplossing is om leerlingen te informeren over dit maatschappelijk probleem. De leerlingen laten weten waarom ze afval in de afvalbakken moeten gooien en niet op de grond.

5. Conclusie en Discussie

5.1 Conclusie

Uit het onderzoek kun je een duidelijk en betrouwbaar conclusie trekken. Laten we even paar vragen doornemen.

- **Vraag 3: Wat voor afval zie je het meest in de school?** Ruim de helft van de leerlingen die de enquête hebben ingevuld zien het meest zakjes rond de school slingeren. Vooral de papieren/plastic zakjes waar broodjes/snacks in worden gedaan door de kantine.
- **Vraag 4: Gooi jij zelf ook wel eens afval op de grond?** Uit onze enquête is gebleken dat ongeveer 30 leerlingen die de enquête hebben ingevuld afval op de grond gooit. De enquête is ingevuld door 100 leerlingen, de school bestaat uit ongeveer 2000 leerlingen Dit betekent dat van de 2000 leerlingen ongeveer 600 leerlingen hun afval op de grond gooit.
- **Vraag 5: Waarom denk je dat mensen hun afval op de grond gooien?** Meer dan de helft van de leerlingen die de enquête hebben ingevuld hebben aangegeven dat ze te lui zijn om naar de afvalbak te lopen. Ook geeft ongeveer 1/5 deel aan dat er geen afvalbak in de omgeving is.
- **Vraag 7: De hoeveelheid afval op school moet verminderd worden.** Gelukkig is 93% het ermee eens dat dat het hoeveelheid op de grond (in de school) verminder moet worden (Helemaal mee eens= 41%. Mee eens= 26%. Eens= 26&%).
- **Vraag 8: Hoe kunnen we de hoeveelheid afval op scholen verminderen?** Als groepje vinden wij dat elke antwoord dat is gegeven evenveel rechten heft. Daarom hebben wij alle 100 suggesties doorgenomen. De mees voorkomende antwoord is, is dat er meer afvalbakken in en rondom de school geplaatst moeten worden. Ook is gebleken dat leerlingen het leuk vinden als afvalbakken aantrekkelijk zijn (leuk versierd bijvoorbeeld). Ook wordt er veel gezegd dat prullenbakken te vol zijn, waardoor er geen afval meer inpast.
- Volgens het interview met de conciërge is gebleken dat leerlingen niet bewust zijn over het feit wat de gevolgen zijn van zwerfafval. Ook spelen de factoren opvoeding, gedrag en groepsdruk een rol in dit onderwerp (uitgeschreven interview met Glenn pagina 11&12).

Al met al, om terug te komen op de hoofdvraag: *Waarom gooien mensen eigenlijk afval op de grond en niet in de vuilnisbak?* Uit ons onderzoek is gebleken dat er verschillende factoren spelen. Hieronder zie je de factoren nog kort en krachtig op een rijtje.

- Leerlingen zijn te lui om naar de afvalbakken te lopen.
- Afvalbakken zitten vaak vol en er kan geen afval meer bij.
- Er zijn weinig Afvalbakken in de omgeving

Volgens de conciërge spelen ook nog een paar andere factoren een grote rol, namelijk:

- Niet bewust zijn over de gevolgen van zwerfafval.
- Opvoeding
- Gedrag
- Groepsdruk

Als we terugkijken naar de hypothese, klopt onze gedachten deels met de conclusie (hypothese pagina 3)

5.2 Oplossingen

Als groepje zijn wij na het bestuderen van de resultaten opzoek gegaan naar oplossingen die we bijvoorbeeld op onze school kunnen uitvoeren. Hier zie je een 3 oplossingen op een rijtje.

- Meer afvalbakken plaatsen (volgens de leerlingen zijn er niet genoeg)
- Lessen over zwerfafval (volgens de conciërge moeten we de leerlingen bewust maken over de gevolgen van zwerfafval, hierdoor raken ze gemotiveerd om het afval te gooien in een afvalbak in plaats van op de grond)
- Afvalbakken een make over geven (Laten we de afvalbakken aantrekkelijker maken voor de leerlingen. We zouden eventueel hiervan een leuk project kunnen maken voor de onderbouw leerlingen, in groepjes de afvalbakken een opfris beurt geven. Wie wil dat nauw niet!!)

5.3 Discussie

Deze opdracht was een zeer interessant en uitdagend. Ook vinden wij dat dit onderwerp zeer levend, hiermee bedoelen we dat dit onderwerp nu aan de gang is. Dit onderwerp heeft er ook voor gezorgd dat wij meer bewust zijn over de gevolgen van zwerfafval, wij zijn in het vervolg ook zeker niet van plan om afval op de grond te gooien. Voor het volgende onderzoek zouden we de enquête graag door meer mensen laten invullen, zodat ons onderzoek nog betrouwbaarder is. Wat we goed vonden gaan is de samenwerking in de groep. Het leuke aan het project vonden we het onderzoek uitvoeren. We zijn namelijk ook langs klassen geweest, zodat meer leerlingen de enquête zouden invullen. Het was leuk om te zien dat de meeste leerlingen enthousiast waren om de enquête in te vullen en dat ze echt luisterde wanneer we wat vertelde over zwerfafval. Het interview met de conciërge was een leuke ervaring. Meneer Glenn heeft ons mooi verteld dat hij het probleem van zwerfafval in de school echt wil oplossen, dit gaf ons weer de motivatie om echt tot een oplossing te komen. In het vervolg zouden wij graag willen onderzoeken of ons ideeën zouden helpen om het zwerfafval in de school te verminderen.

Al met al was het een leuk en interessant project. Eigenlijk leek ons het project een beetje eentonig, maar toen we eenmaal waren begonnen, begon het steeds en steeds leuker te worden. We zijn in de breinen gebroken van de leerlingen en conciërge

Overige informatie:

Peer review ~

Auteurs: Sanae Ben Hmido, Ebrar Basaran, Soulaïman Amezian, en Ibrahim Al Barbarawi.

6. Bronnenlijst

- *Wat is zwerfafval.* (z.d.). gemeente emmen. <https://gemeente.emmen.nl/afval/zwerfafval/wat-is-zwerfafval>
- R.I.J.K.S.W.A.T.E.R.S.T.A.A.T. (z.d.). *Gevolgen van Zwerfafval.* zwerfafval. <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/natuur-en-milieu/zwerfafval#:~:text=Gevolgen%20van%20zwerfafval,of%20raken%20er%20in%20verstrikt.>
- M.F. (z.d.-a). *WAT VOOR EFFECT HEEFT AFVAL OP HET MILIEU?* Mr Fill, The smart waste solution. <https://www.mr-fill.com/nl/ontwikkelingen/wat-voor-effect-heeft-afval-op-het-milieu/>
- P. (z.d.-b). *De gevolgen van plastic soep.* Pieterburen zeehonden centrum. <https://www.zeehondencentrum.nl/centrum/plastic-soep/de-gevolgen-van-plastic-afval-op-dieren#:~:text=De%20gevolgen%20van%20plastic%20soep,-De%20plastic%20soep&text=Dieren%20eten%20plastic%20op%20of,door%20plastic%20afval%20%5B1%5D.>
- Vonk, A. (z.d.). *Wat is de plasticsoep.* Universiteit Utrecht. <https://plasticsoep.sites.uu.nl/wat-is-de-plastic-soep/>
- *ACHT OPLOSSINGEN TEGEN DE PLASTICSOEP.* (z.d.). Plastic Soup Foundation. <https://www.plasticsoupfoundation.org/2020/08/acht-oplossingen-tegen-de-plasticsoep/>
- De Bries. (z.d.). *Zwerfafval voorkomen&opruimen.* De Bries, Slimme ideeën voor een schonere wereld. https://www.debrieswebshop.eu/product-categorie/zwerfafval/?gclid=Cj0KCQjwm6KUBhC3ARIsACIwxBizS1gnZIoVgk7OEIhFSBXyMRp5Yp9d6O2UV6ZjbKODdmhqHoge40aAv0BEALw_wcB
- Gemeente Amsterdam. (z.d.). *Afval scheiden.* <https://www.amsterdam.nl/afval-en-hergebruik/afval-scheiden/>

